

Aşağıda belirtilen sorularımın, Ticaret Bakanı Ömer Bolat tarafından Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 15.09.2026

Av. Mahmut PANAL
YENİ Parti Samsun Milletvekili

Konya'nın Akşehir ilçesi ve Gölçayır Mahallesi'nde meyve üreticileri, ürünlerini üretim maliyetinin altında satmak zorunda kaldıklarını; buna karşılık aynı ürünlerin tüketiciye üretici fiyatının katlarıyla ulaştığını belirtmektedir.

Üreticilerin beyanlarına göre kilogramı yaklaşık 4 TL'den alınan erik perakende satış noktalarında yaklaşık 40 TL'ye kadar çıkabilmektedir. Üretici ile tüketici fiyatı arasındaki bu farkın hangi ticaret aşamalarında oluştuğunun ortaya çıkarılması ve üreticinin pazarlık gücünün korunması gerekmektedir.

Bölgede yetiştirilen kirazların işlenmek, paketlenmek ve ihraç edilmek üzere Manisa'nın Alaşehir ilçesine gönderildiği; hava kargo, gümrük ve diğer lojistik giderlerinin ise özellikle uzak dış pazarlara erişimi zorlaştırdığı ifade edilmektedir.

Bu bağlamda;

1. Hal Kayıt Sistemi verilerine göre Akşehir'de üretilen kiraz, vişne, erik ve şeftalinin 2024, 2025 ve 2026 yıllarındaki üreticiden ilk alım, toptan satış ve perakende satış fiyatları ürün bazında ne kadardır?
2. Üreticiden kilogramı yaklaşık 4 TL'ye alınan eriğin perakendede yaklaşık 40 TL'ye kadar satıldığı yönündeki iddialar incelenmiş midir? Üreticiden tüketiciye kadar hangi ticaret aşamasında ne kadar fiyat artışı tespit edilmiştir?
3. Akşehir'de kiraz, vişne, erik ve şeftali ticareti yapan tüccar, komisyoncu, toptancı ve perakendecilere 2024, 2025 ve 2026 yıllarında kaç denetim yapılmış; kaç mevzuata aykırılık tespit edilmiş ve ne tutarda idari yaptırım uygulanmıştır?
4. Hal Kayıt Sistemi üzerinden Akşehir'de üretilen ürünlerin üreticiden çıktıktan sonra geçtiği ticaret aşamaları ve her aşamadaki alım-satım bedelleri izlenebilmekte midir? İzlenebiliyorsa üretici ile nihai satış fiyatı arasındaki farkın dağılımı nedir?
5. Akşehir'de üretilen kirazların işlenmek, paketlenmek veya ihraç edilmek amacıyla Manisa'nın Alaşehir ilçesine gönderildiği doğru mudur? 2024, 2025 ve 2026 yıllarında Akşehir kaynaklı kaç ton kiraz Alaşehir veya başka bölgeler üzerinden ihracata konu edilmiştir?
6. Akşehir'de üretilen ürünlerin başka il veya ilçelerde işlenmesi ve ihraç edilmesi hâlinde ürünün gerçek üretim yeri ticari ve ihracat kayıtlarında korunmakta mıdır? Akşehir kirazının kendi adı ve menşeiyle daha yüksek katma değerle pazarlanması için hangi çalışmalar yürütülmektedir?

7. Akşehir'den 2024, 2025 ve 2026 yıllarında Avrupa ülkeleri, Çin, Irak ve diğer ülkelere kiraz, vişne, erik ve şeftali ihracatı ürün ve ülke bazında kaç ton ve kaç dolar olarak gerçekleşmiştir?
8. Yaş meyve ihracatında hava kargo, gümrük, terminal, elleçleme ve diğer lojistik giderlerinin dış pazarlardaki rekabet gücüne etkisi Bakanlığınızca hesaplanmış mıdır? Bu maliyetleri azaltmak amacıyla uygulanan veya planlanan destekler nelerdir?
9. Akşehirli üreticilerin ve üretici örgütlerinin ihracatçıya ve nihai alıcıya daha az aracı veya doğrudan ulaşmasını sağlamak amacıyla kooperatif, e-ticaret, ihracatçı birlikleri ve diğer satış kanalları üzerinden hangi destekler sağlanmaktadır?
10. Taze kiraz, vişne, erik ve şeftali mevcut lisanslı depoculuk sistemi kapsamında bulunmadığından, üreticinin hasat döneminde ürününü düşük fiyatla satmak zorunda kalmasını önleyecek soğuk zincir, depolama ve alternatif ticaret modellerinin geliştirilmesine yönelik bir çalışma bulunmakta mıdır?
11. Üreticinin maliyetinin altında satış yapmasına karşılık tüketici fiyatının bunun katlarına ulaştığı ticaret zincirinin daha şeffaf ve adil hâle getirilmesi amacıyla hangi somut tedbirler hangi tarihte uygulanacaktır?